

HIPOLIT ROSZCZYNIALSKI (06.09.1897- 11.11. 1939) - PARTON NASZEJ SZKOŁY

5 czerwca obchodzimy DZIEŃ PATRONA NASZEJ SZKOŁY

On the 5th June - OUR SCHOOL PATRON'S DAY

Hipolit Roszczynialski urodził się września w 1896. Został zamordowany 11 listopada 1939 w Piaśnicy. Był polskim działaczem samorządowym w II RP oraz wójtem gminy Rumia-Zagórze. Wywodził się ze znanego rodu pomorskiego. Jego rodzice, Jan Marian

i Eufrozyna Justyna posiadali w Łężycach gospodarstwo rolne. Był jednym z jedenaściorga rodzeństwa, jego bratem był ksiądz Edmund Roszczynialski, szambelan papieski oraz zasłużony działacz niepodległościowy. Ukończył szkołę powszechną w Łężycach, a następnie gimnazjum

klasyczne w Wejherowie, gdzie uzyskał świadectwo maturalne. Tam też w latach 1908–1914 działał w tajnej organizacji młodzieży polskiej (Filomaci Pomorscy). Znany był z tego, że w gimnazjum ostentacyjnie posługiwał się językiem polskim, pomimo szyderstw niemieckich kolegów i profesorów.

Podobnie jak jego starszy brat (Jan) chciał zostać żołnierzem i dlatego wyjechał do Czerniachowska (Insterburga) do Szkoły Strzelców Konnych. Po wybuchu II wojny światowej, 12 września 1939 został aresztowany przez Niemców wraz z innymi przedstawicielami polskiej inteligencji. Został stracony

11 listopada 1939 w Piaśnicy. Według relacji świadków niemieckich, przesłuchiwanym po wojnie przez Okręgową Komisję Badania Zbrodni Hitlerowskich w Gdańsku, rotmistrz rezerwy Hipolit Roszczynialski zachował w czasie egzekucji bohaterską postawę, budząc podziw nawet u swoich oprawców.

W.S. 3D

TO MUSISZ WIEDZIEĆ O NASZYM PATRONIE - HOPOLICIE ROSZCZYŃIAŁSKIM

Hipolit Roszczyński jako wójt gminy Rumia-Zagórze miał niełatwe zadanie. Gmina Rumia-Zagórze mając status gminy wiejskiej

borykała się z wieloma problemami typowymi dla miasta takimi jak; szybki wzrost gospodarczy, bezrobocie,

problem zorganizowania opieki społecznej (m.in. w styczniu 1936 r został oddany do użytku dom dla ubogich, obecnie budynek

naszej szkoły) oraz przygotowania odpowiedniej bazy szkolnej. M.K., BSIS

Hipolit Roszczyński awansował do stopnia podporucznika. Za odwagę i waleczność odznaczono go Krzyżem Walecznych, Krzyżem Orderu Virtuti Militari V klasy oraz Medalem Niepodległości. W okresie międzywojennym oprócz pracy na własnym

gospodarstwie angażował się w działalność społeczną, działał w Kółkach Rolniczych i samorządzie powiatu morskiego.

Hipolit ukończył szkołę ludową, a następnie gimnazjum klasyczne w Wejherowie uzyskując świadectwo maturalne. Podczas I wojny światowej został wcielony do armii niemieckiej. W Insterburgu w Niemczech kończył Szkołę Konnych Strzelców. W 1919 roku został przerzucony na front polsko-bolszewicki z przydziałem

do I Brygady Ułanów Legionów Polskich, gdzie walczył do końca 1921 roku. Patron naszej szkoły został aresztowany przez Niemców 12 września 1939 roku wraz z innymi przedstawicielami inteligencji polskiej działaczami patriotycznymi i społecznymi z terenu Pomorza Gdańskiego. PS, 1H

Piaśnica - Pomeranian Katyn, Kashubian, Golgotha

Według relacji niemieckich świadków, przesłuchiwanym po wojnie przez Okręgową Komisję Badania Zbrodni Hitlerowskich w Gdańsku, rotmistrz rezerwy Hipolit

Roszczyński zachował w czasie egzekucji bohaterską postawę budząc podziw nawet u swoich oprawców. SM., BSIS

HIPOLIT ROSZCZYŃIALSKI 1897- 1939 OSTATNI PRZEDWOJENNY WÓJT RUMI-ZAGÓRZA

HIPOLIT ROSZCZYŃIALSKI ZOSTAŁ ZAARESZTOWANY W GDYNI WE WRZEŚNIU 1939 ROKU I PO DWUMIESIĘCZNYM ŚLEDZTWIE PRZENIESIONO GO DO WIĘZIENIA W WEJHEROWIE, SKĄD PRZEWIEZIONO DO PIAŚNICY. 11 LISTOPADA 1939 ROKU

ZOSTAŁ STRACONY W LASACH PIAŚNICKICH. PO ZAKOŃCZENIU WOJNY PRZEPROWADZONO EKSHUMACJĘ ZWŁOK I CIAŁO WÓJTA, NA WNIOSEK RODZINY, POCHOWANO NA RUMSKIM CMENTARZU. P.T.

The Germans made efforts to keep the crimes committed in Piaśnica secret. The families of the murdered were falsely informed that their relatives had left for the General Government or their fate was unknown of Piaśnica near

to the German authorities. The area of forests around Piaśnica was always surrounded by numerous police stations whose task was to prevent possible escapes of the convicts and to guard the crime

scene against unauthorized witnesses. At the entrances to the forest signs were erected with the warning: "whoever goes further will be shot without warning". The Polish population, which saw numerous

transports of prisoners, was perfectly aware of what was happening in Piaśnica. **Massacre in Piaśnica - a series of mass executions carried out by the German occupiers in the forests**

Niemcy dokładali wysiłków, aby zachować w tajemnicy dokonywane w Piaśnicy zbrodnie. Rodziny zamordowanych informowano fałszywie, że ich bliscy wyjechali do Generalnego Gubernatorstwa bądź ich los nie jest znany władzom niemieckim. Teren lasów wokół Piaśnicy otoczony był zawsze licznymi posterunkami policji, które miały za zadanie zapobiec ewentualnym

ucieczkom skazańców i strzec miejsca zbrodni przed niepowołanymi świadkami. Przy wejściach do lasu ustawiono tablice z ostrzeżeniem: „kto pójdzie dalej zostanie bez ostrzeżenia rozstrzelany”. Ludność polska, która widziała liczne transporty więźniów, doskonale zdawała sobie sprawę z tego, co dzieje się w Piaśnicy. M.K.

The massacres in Piaśnica

The massacres in Piaśnica were a set of mass executions carried out by Nazi Germany during World War II, between the fall of 1939 and spring of 1940 in Piaśnica Wielka in the Darżlubska

Wilderness near Wejherowo. The exact number of people murdered is unknown, but estimates range between 12,000 and 14,000 victims. W.S.

<https://kurier-kolejowy.pl/aktualnosci/32603/regiobohater---kampania-edukacyjna-pr.html>

HIPOLIT ROSZCZYNIALSKI SPOCZYWA NA CMENTARZU PRZY KOŚCIELE PODWYŻSZENIA KRZYŻA ŚWIĘTEGO W RUMI. SPOCZYWA TAM DO DNIA DZISIEJSZEGO. GRÓB ZNAJDUJE SIĘ TUŻ PRZY GŁÓWNEJ ALEI, PO PRAWEJ STRONIE, IDĄC OD KOŚCIOŁA. (HIPOLIT ROSZCZYNIALSKI

IS BURIED IN THE CEMETERY BY THE CHURCH OF THE ELEVATION OF THE HOLY CROSS IN RUMI. HE RESTS THERE TO THIS DAY. THE GRAVE IS LOCATED BY THE MAIN ALLEY, ON THE RIGHT SIDE, GOING FROM THE CHURCH.)

S.S.

HIPOLIT ROSZCZYNIALSKI WAS ARRESTED IN GDYNIA IN SEPTEMBER 1939 AND AFTER A TWO-MONTH INVESTIGATION WAS TAKEN TO A PRISON IN WEJHEROWO, THEN TO PIASNICA. ON 11 NOVEMBER 1939 HE WAS EXECUTED IN THE FORESTS OF PIASNICA. AFTER THE END OF THE WAR HIS BODY WAS EXHUMED AND, UPON THE REQUEST

OF HIS FAMILY, BURIED IN THE RUMIA CEMETERY. Many representatives of the Polish political, social, intellectual and cultural elite from Kashubia and Pomerania were murdered in Piasnica.

Ulica Hipolita Roszczyńskiego Hipolit Roszczyński urodził się 6 września 1897 roku w miejscowości Łężyce koło Rumi. Brał czynny udział w wojnie z Rosją Sowiecką w 1921 jako ułan I Brygady

Legionów Polskich. Za odwagę i waleczność został odznaczony Krzyżem Walecznych, Krzyżem Orderu Virtuti Militari V klasy oraz Medalem Niepodległości. W 1934 roku objął stanowisko wójta gminy Rumia

-Zagórze. Funkcję tę pełnił do września 1939r. Hipolit dał się poznać jako człowiek doświadczony w pracy samorządowej i skuteczny na szczeblu lokalnym. Działalność tę przerwał wybuch II wojny światowej

Został aresztowany przez Niemców 12 września 1939r. i stracony w Święto Niepodległości, 11 listopada 1939r w Lesie Piaśnickim. J.B.

Hipolit rests in a grave in our city.

HIPOLIT ROZCZYNIALSKI ZOSTAŁ ZAARESZTOWANY W GDYNI WE WRZEŚNIU 1939 ROKU I PO DWUMIESIĘCZNYM ŚLEDZTWIE PRZENIESIONO GO DO WIĘZIENIA W WEJHEROWIE, SKĄD PRZEWIEZIONO DO PIASNICY.

11 LISTOPADA 1939 ROKU ZOSTAŁ STRACONY W LASACH PIAŚNICKICH. PO ZAKOŃCZENIU WOJNY PRZEPROWADZONO EKSHUMACJĘ ZWŁOK I CIAŁO WÓJTA, NA WNIOSEK RODZINY, POCHOWANO NA RUMSKIM CMENTARZU.

HIPOLIT ROSZCZYNIALSKI - PATRON OF OUR SCHOOL

Hipolit Roszczyniański was born on September 6, 1897 in Łężyce near Rumia (former maritime district). His parents, Marian and Eufrozyna (Malotka-Trzebiatowska), had a small land estate. Hipolit was one of eleven siblings.

His brother was a priest Edmund Roszczyniański,

a papal chamberlain and an independence activist who had merited the Kashubian land.

Hipolit Roszczyniański graduated from the folk school and then from the junior secondary school in Wejherowo with a secondary school certificate. There, in the years 1908-1914, he was actively involved in a secret organisation of Polish secondary school students (Pomeranian philomath).

In Insterburg, Germany, he graduated from the School of Horse Rifles. During World War I he was conscripted into the German army. In November 1918, after the outbreak of the revolution in Germany, he was demobilized and returned to Łężyce for his parents' farm.

Apart from working on the farm, he organizes underground units intended for fighting for the liberation of Pomerania. Uninspired by the German military forces, he escapes in mid-1919 through the borders protected by Selbstschutz and enters the liberated eastern part of Poland. Here he joins the Pomeranian Rifle Regiment of the 8th Company in Toruń-Mątwy.

Then, at his own request, he is directed to the 4th Vistula Lancers Regiment in Poznan. In turn, he goes to the 18th Regiment of Pomeranian Lancers in Grudziadz. In 1919 he was transferred to the Polish-Bolshevik front with an assignment to the First Brigade of Polish Legions' Lancers, where he fought until the end of 1921.

Hipolit Roszczyniański was promoted to the rank of second lieutenant. For his courage and bravery he was awarded the Cross of Valour, the Cross of the Order of Virtuti Militari V Class and the Independence Medal.

In 1922, he was released from the army and returned to his native Łężyce. He continued to maintain friendly contacts with officers of the 18th Pomeranian Lancers Regiment in Grudziadz.

In the meantime, he was promoted to the rank of lieutenant and in 1932 to the rank of reserve cavalry captain.

He is first a deputy mayor and then a mayor in his native Łężyce. In 1934, he took up the position of the mayor of the commune of Rumia - Zagórze, holding it until September 1939.

DG

In 1934 Hipolit Roszczynialski took up the position of the mayor of the commune of Rumia - Zagórze, holding it until September 1939. He was executed on Independence Day, 11 November 1939 in the Piaśnicki Forest.

As the head of the municipality board he had a difficult task. Having the status of a rural municipality, the municipality of Rumia-Zagórze faced many problems typical for the town, such as: rapid economic growth, unemployment, the problem of organizing social care (e.g. in January 1936 a house for the poor was opened, now the building of our school) and preparing a suitable school base. In the 1930s, Rumia-Zagórze developed very dynamically at the side of the port of Gdynia and the municipal authorities had a vision of Rumia as a future city. The Mayor of Rumia-Zagórze had great merit in solving many of the economic and social problems of Rumia-Zagórze, Hipolit Roszczynialski, who made himself known as a man experienced in local government work and effective in local activities. This activity was interrupted by the outbreak of World War II. Mayor Hipolit was arrested by the Germans on 12 September 1939 together with other representatives of Polish intelligence, patriotic and social activists from the area of Gdańsk Pomerania.

He was executed on Independence Day, 11 November 1939 in the Piaśnicki Forest.

According to the accounts of German witnesses, interviewed after the war by the District Commission for the Investigation of Nazi Crimes in Gdańsk, the reserve cavalry captain Hipolit Roszczynialski retained a heroic attitude during the execution, arousing admiration even among his tormentors.

Every year the 'Hipolit' community pays homage to its patron by participating in numerous ceremonies with the school's banner and visiting the grave of Hipolit on 11 November. DG